

Broj:410/23
Podgorica,20.februar 2024.godine
M/B, M/B

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na osnovu čl. 41 st.2 Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore" br.42/11 i 32/14) i člana 41 st.1 Pravila o radu Zaštitnika/će ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sluzbeni list Crne Gore" br.53/14) nakon završenog ispitnog postupka, po pritužbi XX, daje

MIŠLJENJE

I Uvod

1.Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, XX, podnio je pritužbu na rad i postupanje Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici. U pritužbi je u bitnom naveo da je tom tužilaštvu dana 27.11.2019.godine, podnijeta krivična prijava protiv medicinskih radnika Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, a po kojoj tužilaštvo nije postupalo i nije donijelo odluku. U obrazloženju krivične prijave navedeno je da su medicinski radnici Zavoda za hitnu medicinsku pomoć dana 18.oktobra 2019.godine odbili da pruže medicinsku pomoć XX, ponašajući se drsko i bez ikakve ljudske i medicinske etike, da nijesu htjeli da uđu prostoriju u kojoj se XX nalazila, navodeći da joj zbog neprijatnog mirisa prostorije neće pružiti medicinsku pomoć, iako se radilo o životno ugroženoj pacijentkinji, a koja je dan nakon toga, dana 19.19.2019.godine. U prijavi je dalje navedeno da su ovakvim postupanjem medicinski radnici Zavoda za hitnu medicinsku pomoć ostvarili obilježja krivičnih djela nesavjesno pružanje ljekarske pomoći iz člana 290 i neukazivanje ljekarske pomoći iz člana 292 Krivičnog zakonika Crne Gore, pa je predloženo da osnovni državni tužilac, kao nadležni, protiv medicinskih radnika Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, pokrene u ovom slučaju izviđaj i krivični postupak, zbog navedenih krivičnih djela. U prilogu je dostavljen CD sa video snimkom kritičnog događaja. U pritužbi je posebno istaknuto da je Zaštitnik dana 31.12.2019.godine, u predmetu 01-718/19-2¹, a zbog nesavjesnog rada medicinskih radnika Zavoda za hitnu medinsku pomoć, donio Mišljenje sa preporukom, u kom postupku je Zaštitnik utvrdio da je pokojnoj XX nepružanjem ljekarske pomoći povrijeđeno pravo na zdravstvenu zaštitu. U prilogu navoda, na okolnosti postupanja po preporuci, u toku postupka dostavljen je akt ZHMP broj 1725 od 23.10.202 godine iz kojeg proizilazi da je protiv tada zaposlene dr.XX, doktorice u timu za HMP, Zavod pokrenuo postupak za utvrđivanje odgovornosti za težu povredu radne obaveze iz člana 37 stav 1 tačka 1 Opšteg kolektivnog ugovora „Neizvršavanje ili nesavjesno neblagovremeno ili nemarno vršenje radne obaveze, odnosno ako zaposleni neipravdano odbije da izvrši obaveze predviđene ugovorom o radu, te da je nakon sprovedenog disciplinskog postupka zaposlena oglašena odgovornom na osnovu Odluke br.7214 od 12.06.2020.godine i izrečena disciplinska mjera, novčana kazna u visini 20% mjesečne zarade u trajanju od 3 mjeseca.Posebno je ukazano da zbog nepostupanja može doći do zastarjelosti i nekažnjivosti odgovornih lica.

II Postupanje Zaštitnika

2. Radi sprovođenja postupka po ovoj pritužbi Zaštitnik je zatražio izjašnjenje od Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, pa je postupajući po zahtjevu i urgenciji Zaštitnika dana 02.02.2024.godine, ODT Podgorica dostavilo izjašnjenje. U svom izjašnjenju Tu.br.923/23 od 25.januar 2024.godine tužilaštvo je navelo da je navedeni predmet formiran po krivičnoj prijavi XX protiv NN lica-medicinskih radnika Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, koji su dana 18.oktobra 2019.godine navodno odbili da pruže medicinsku pomoć sada

¹https://www.ombudsman.co.me/docs/1580308113_31122019-prpeoruka-pg.pdf

pokojnoj XX. Kako je krivična prijava podnesena protiv NN lica, pristupljeno je identifikacija lica koji su kritičnog dana bili upućeni timu Zavoda za hitnu medicinsku pomoć. Nakon pribavljanja identifikacionih podataka od Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, pristupljeno je pozivanju i saslušanju ovih lica u svojstvu svjedoka, te će, nakon saslušanja navedenih lica, koja su kritičnog bili u sastavu upućenog medicinskog tima, kao i supruga pok. XX, XX, te nakon eventualnog pribavljanja određene dokumentacije i eventualnog sprovođenja vještačenja biti donese tužilačka odluka.

III Utvrđene činjenice

3. Na osnovu navoda iz pritužbe,izjašnjenja i dostavljene dokumentacije u ispitnom postupku utvrđeno je:

- da je dana 27. novembra 2019.godine XX,iz Podgorice, podnijela krivičnu prijavu protiv Medicinskih radnika Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, zbog krivičnog djela nesavjesno pružanje ljekarske pomoći iz čl.290 i neukazivanje ljekarske pomoći iz člana 292 Krivičnog zakonika Crne Gore;

- da je krivična prijava podnijeta zato što su medicinski radnici dana 18. oktobra 2019.godine odbili da pruže medicinsku pomoć XX, na način što nijesu htjeli da uđu u prostoriju, u kojoj se ona nalazila, navodeći da joj zbog neprijatnog mirisa neće pružiti medicinsku pomoć, a kojoj je takva pomoć bila potrebna, jer se radilo se o životno ugroženoj pacijentkinji, pa je uslijed takvog nepostupanja, dan nakon toga, 19.10.2019. godine, imenovana preminula;

-da je pred tim tužilaštvom po predmetnoj prijavi formiran predmet poslovne oznake Ktn br.354/19;

-da je nakon pokretanja ispitnog postupka,te urgencije Zaštitnika tužilaštvo preduzelo radnju pribavljanja identifikacionih podataka za lica iz Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, koja su kritičnog dana bila u sastavu upućenog medicinskog tima, te pristupljeno pozivanju i saslušanju ovih lica;

-da se ranije, dana 18.04.2023.godine podnosilac pritužbe XX, obratio Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici i Osnovnom sudu u Podgorici, sa zathjevom za dobijanje informacija o predmetu Ktn 354/19, stanju u spisima predmeta-preduzetim mjerama i radnjama, dostavljanjem optužnice, ukoliko je donijeta, ukazujući na nepravdano dugo trajanje postupka, zabrinutost u vezi sa kvalitetom istrage, te da kao suprug žrtve zahtijeva da se krivici privedu pravdi i kazne za svoja djela i u konačnom zatražio da ga tužilaštvo i sud obavijeste u vezi sa ovom inicijativom, napominjući da u prilogu svog obraćanja dostavlja kopiju ranije molbe, na koju nije dobio odgovor,

-da je u predmetnom obraćanju podnosilac pritužbe izvijestio Osnovo državnom tužilaštvo Podgorica da je nadležna Komisija za kontrolu kvaliteta povodom kritičnog događaja donijela zaključak da postoje propusti u radu ljekara XX, postoje propusti u radu odnosno da imenovana nije obavila pregled i ordinirala terapiju na način na koji je bila u obavezi u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta, što je utvrđeno i u Mišljenju Zaštitnika ljudskih prava i slobode Crne Gore², a na koje činjenice je u prilogu dostavio predmetno Mišljenje Zaštinika;

-da Osnovno državno tužilaštvo nije dostavilo odgovor po ovom obraćanju podnosioca,dok je Osnovni sud u Podgorici, dana 03.05.2023.godine Aktom Su V br.88/23 od 26.04.2023.godine, obavjestio XX da je uvidom u bazu podataka Pravosudni informacioni sistem (PRIS) konstatovano da pred tim sudom još uvijek nije formiran predmet povodom smrti njegove supruge, te da budući se navodima ukazuje na ranije obraćanje, a da se iz njegove sadržine dostavljene u prilogu podneska od 18.04.2023.godine konstatuje da je isti naslovljen

²Mišljenje 01-718/19-2, st.4/ https://www.ombudsman.co.me/docs/1580308113_31122019-prpeoruka-pg.pdf

na Osnovno državno tužilaštvo Podgorica, a ne na Osnovni sud Podgorica, pa kako se radi o dva pravosudna organa, koji imaju zasebne nadležnosti, ukazano je da kao Predsjednica Osnovnog suda u Podgorici ima ovlaštenje dati izjašnjenje samo u odnosu na rad suda, njenih službenika i sudija, ali ne i u odnosu na rad Osnovnog državnog tužilaštva;

-da je pred Zavodom za hitnu medicinsku pomoć protiv tada zaposlene dr.XX, doktorice u timu za HMP, povodom događaja od 18.10.2019.godine, vođen postupak za utvrđivanje odgovornosti za težu povredu radne obaveze iz člana 37 stav 1 tačka 1 Opšteg kolektivnog ugovora „Neizvršavanje ili nesavjesno neblagovremeno ili nemarno vršenje radne obaveze, odnosno ako zaposleni nepravdano odbije da izvrši obaveze predviđene ugovorom o radu i da je nakon sprovedenog disciplinskog postupka zaposlena oglašena odgovornom na osnovu Odluke br.7214 od 12.06.2020.godine i izrečena joj je disciplinska mjera, novčana kazna u visini 20% mjesečne zarade u trajanju od 3 mjeseca;

-postupak po predmetnoj krivičnoj prijavi je i dalje u toku;

IV Relevantno pravo

Ustav Crne Gore („Službeni list CG“, br. 1/07) .

čl.9

Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva

Zakonik o krivičnom postupku (Službeni list Crne Gore", br. 057/09 od 18.08.2009, 049/10 od 13.08.2010, 047/14 od 07.11.2014, 002/15 od 16.01.2015, 035/15 od 07.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 028/18 od 27.04.2018, 116/20 od 04.12.2020, 145/21 od 31.12.2021)

čl.256

1) Rukovodilac državnog tužilaštva ili državni tužilac kome je predmet dodijeljen u rad dužan je da donese odluku, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prijema predmeta.

2)Izuzetno, u složenim predmetima zbog obima, činjeničnih ili pravnih pitanja, odluka se mora donijeti najkasnije u roku od šest mjeseci, sa izuzetkom predmeta u kojima se primjenjuju mjere tajnog nadzora kad odluka treba biti donijeta u roku od tri mjeseca od završetka mjere tajnog nadzora. U predmetima u kojima su pribavljani dokazi po zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć, odluka se mora donijeti u roku od mjesec dana od dana pribavljanja dokaza po zamolnicama.

(3) U skraćenom postupku odluka o krivičnoj prijavi se mora donijeti najkasnije u roku od mjesec dana.

(4) Rukovodilac državnog tužilaštva može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka najduže mjesec dana od rukovodioca neposredno višeg državnog tužilaštva, a državni tužilac kojem je predmet dodijeljen u rad može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka od rukovodioca državnog tužilaštva najduže mjesec dana.

Krivični zakonik Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 070/03 od 25.12.2003, 013/04 od 26.02.2004, 047/06 od 25.07.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 025/10 od 05.05.2010, 073/10 od 10.12.2010, 032/11 od 01.07.2011, 064/11 od 29.12.2011, 040/13 od 13.08.2013, 056/13 od 06.12.2013, 014/15 od 26.03.2015, 042/15 od 29.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 044/17 od 06.07.2017, 049/18 od 17.07.2018, 003/20 od 23.01.2020, 026/21 od 08.03.2021, 144/21 od 31.12.2021, 145/21 od 31.12.2021, 110/23 od 12.12.2023)

čl.290

(1) Ljekar koji pri pružanju ljekarske pomoći primijeni očigledno nepodobno sredstvo ili očigledno nepodoban način liječenja ili ne primijeni odgovarajuće higijenske mjere ili uopšte očigledno nesavjesno postupi i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i drugi zdravstveni radnik koji pri pružanju medicinske pomoći ili njege ili pri vršenju druge zdravstvene djelatnosti očigledno nesavjesno postupi i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica.(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

čl.292

1) Ljekar koji protivno svojoj dužnosti odbije da ukaže ljekarsku pomoć licu kojem je takva pomoć potrebna, a koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život ili opasnosti nastupanja teške tjelesne povrede ili teškog narušavanja zdravlja, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.(2) Ako usljed djela iz stava 1 ovog člana lice kojem nije ukazana ljekarska pomoć bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt lica kome nije ukazana ljekarska pomoć, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore" br.03/16...03/23)

Čl.16

Država obezbjeđuje prioritete mjere zdravstvene zaštite koje su usmjerene na očuvanje i unapređenje zdravlja građana i dostupne su svim građanima.

Prioritetne mjere zdravstvene zaštite su:

...15) utvrđivanje uzroka smrti.

Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/11), propisano je:

čl.81 stav 1

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, 81000 Podgorica, , Ul. Svetlane Kane Radević 3

čl. 3 stav 1

Zaštitnikući se može obratiti svako ko smatra da su mu aktom, radnjom ili nepostupanjem organa povrijeđena njegova njena prava ili slobode.

čl. 41

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ča daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kada Zaštitnik utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (Rim, 4.novembar 1950)

Pravo i život svakog lica zaštićeno je zakonom. Niko ne smije biti namjerno lišen života, osim prilikom izvršenja presude suda kojom je osuđen za zločin za koji je ova kazna predviđena zakonom ... (čl.2)

V Zaključna ocjena

4. Vraćajući se na konkretan predmet Zaštitnik konstatuje da je pred Osnovnim državnim tužilaštvom u Podgorici, u toku postupak, po krivičnoj prijavi protiv medicinskih radnika Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, za krivično djelo, za koje se goni po službenoj dužnosti, a po kritičnom događaju koji se desio dana 18.oktobra 2019.godine. Nadalje se konstatuje, da je prijava podnijeta dana 27.novembra 2019.godine, da je predmet zaveden pod oznakom Ktn, da tužilaštvo, od dana podnošenja prijave nije preduzimalo mjere i radnje, te da je radnja pribavljanja identifikacionih podataka od Zavoda za hitnu medicinsku pomoć preduzeta, u toku trajanja ispitnog postupka pred Zaštitnikom.

5. S tim u vezi, Zaštitnik konstatuje da navedene činjenice ukazuju na neopravdano dugo trajanje postupka, posebno imajući u vidu da je članom 256a stav 1 i 2 Zakonika o krivičnom postupku, propisano da je državni tužilac kome je predmet dodijeljen u rad dužan da donese odluku, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prijema predmeta, a izuzetno, u složenim predmetima zbog obima, činjeničnih ili pravnih pitanja, odluka se mora donijeti najkasnije u roku od šest mjeseci. Naime, navedeni zakonski rokovi su instruktivni, jer istekom roka od šest mjeseci, ne nastupaju pravne posljedice u smislu nemogućnosti vođenja dalje istrage. Međutim, Zaštitnik smatra da je tužilaštvo dužno da vodi računa o ukupnom trajanju postupka, a u ovom predmetu ukupno trajanje postupka po predmetnoj prijavi smatra se objektivno predugo, jer je od dana kada je podnijeta krivična prijava prošlo više od 4 godine i dva mjeseca, pa takvo (ne)postupanje u konkretnom ne ispunjava zahtev za brzim i efikasnim postupanjem i odlučivanjem, a posebno kada se ima u vidu da se u konkretnom nepostupanje odnosi na period apsolutne neaktivnosti i nepostupanja tužilaštva i nepreduzimanja zakonom utvrđenih mjera i radnji po predmetnoj krivičnoj prijavi. Zaštitnik ukazuje na važnost i blagovremnost u postupanja, i sa aspekta materijalno-pravne sadržine prava, kako uslijed nepostupanja državnih organa ne bi nastupila posljedica zastarjelosti i nemogućnosti krivičnog gonjenja.

6. Zaštitnik ukazuje da je pravo na život osnova svakog sistema za zaštitu ljudskih prava i predstavlja jednu od osnovnih odredbi Evropske konvencije. Zajedno sa članom 3 Konvencije predstavlja jednu od osnovnih vrijednosti demokratskih društava u okviru Savjeta Evrope. Osnovna svrha člana 2 je zaštita pojedinaca od nezakonitog oduzimanja života i kada se čita zajedno sa članom 1 Konvencije (obaveza da se svakom pod nadležnošću države obezbijede prava i slobode određene Konvencijom) prečutno zahtijeva da država preuzme obavezu da istraži sve navode o nezakonitom odnosno arbitrarnom oduzimanju života. Obaveze države se mogu svrstati u tri grupe : obaveza suzdržavanja od nezakonitog oduzimanja života-negativna obaveza; obaveza donošenja djelotvorne normative i sprovedenih mjera kao i preduzimanje drugih praktičnih koraka za zaštitu života-materijalni aspekt;obaveza istraživanja smrtnih slučajeva-procesne obaveze.

7.Proceduralni ili procesni aspekt člana 2 Konvencije, u najvećoj mjeri svodi se na zahtjev za sprovođenje djelotvorne službene istrage. Dakle, riječ je o pozitivnoj procesnoj obavezi države, koju se zasniva na članu 2 u vezi člana 1 Konvencije. Osnovna svrha istrage je da obezbijedi efikasnu implementaciju domaćih zakona koji štite pravo na život i osigura odgovornost odgovornih lica. U tom smislu Zaštitnik ocjenjuje da nadležni

državni organi, u slučaju kada se krivičnom prijavom ukazuje na nepostupanje odnosno nepružanjem ljekarske pomoći licu kome je ljekarska pomoć potrebna³, imaju obavezu da sprovedu djelotvornu istragu.

8. To znači da nadležni državni organi moraju preduzeti razumne korake koji su im na raspolaganju kako bi "osigurali dokaze" koji se odnose na izgred uključujući, inter alia, svjedočenje očevidaca, dokaze sudske medicine, objektivnu analizu kliničkih nalaza itd. Svaki nedostatak istrage koji umanjuje njenu sposobnost da se kroz nju utvrdi uzrok smrti ili odgovorna osoba može predstavljati rizik da standard iz člana 2 Konvencije neće biti zadovoljen.

9. Prema stavu Evropskog suda za ljudska prava, da bi se istraga smatrala efikasnom u smislu čl.2 Konvencije, mora prvenstveno biti „odgovarajuća“ odnosno tokom istrage moraju biti utvrđene sve relevantne činjenice, te kada je to moguće, ona mora dovesti do identifikacije i kažnjavanje počinitelaca. Nadalje, nadležni državni organi moraju preduzeti sve razumne mjere putem kojih će pribaviti i osigurati dokaze u predmetnom slučaju. Zaključci istrage posebno moraju biti utemeljeni na nezavisnoj, objektivnoj i temeljnoj analizi predmeta. Nadležna tijela koja sprovode istragu moraju biti nezavisna od ostalih osoba koje bi na bilo koji način mogle biti povezane s predmetom pravovremeno i ažurno. Istraga mora biti dostupna porodici oštećene u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za zaštitu njihovih prava.

10. Obaveza sprovođenja temeljne i detaljne istrage znači da nadležni istražni organi moraju uvijek da ulože ozbiljan napor da utvrde što se dogodilo i ne smiju da se zadovolje ishitrenim i neosnovanim zaključcima da bi zatvorili istragu i formirali zaključke. Oni uvijek moraju da preduzmu sve razumne mjere da obezbijede dokaze u vezi incidenta, uključujući iskaze svjedoka i forenzičke dokaze. Svaki nedostatak u istrazi koji umanjuje šanse da se ustanovi uzrok povreda ili identitet odgovornih osoba može dovesti do kršenja ovog standarda (Jasar protiv bivše Republike-Makedonije, 2007)

11. Zaštitnik zapaža da Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici u ovom predmetu, nakon podnošenja krivične prijave, a imajući u vidu prednje navedene zakonske rokove, za postupanje i odlučivanje po krivičnoj prijavi, nije preduzimalo razumske korake na identifikaciji lica iz prijave, kao ni druge mjere i radnje, a radi obezbjeđenja dokaza usmjerenih na okolnosti ispitivanja i utvrđivanja osnovanosti činjeničnih navoda iz predmetne krivične prijave.

12. S tim u vezi, Zaštitnik ukazuje da ishod izviđaja-istrage treba da bude predstavljen obrazloženom odlukom, kojom se zabrinuta javnost može uvjeriti da je poštovana vladavina prava (Kelly i dr. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 2001).

13. Nadalje, Zaštitnik ukazuje da je princip zahtjeva za ažurnošću u svrhu zahtjeva za temeljnom istragom, jer se time obezbjeđuje kvalitet raspoloživih dokaza, a »...pojava nepostojanja marljivosti baca sumnju na dobru vjeru u napore za sprovođenje istrage« (vidjeti Trubnikov protiv Rusije, br.49790/99, stav 92, 5.jul 2005.godine). Takođe produžava teškoće za članove porodice (Paul i Audrey Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br.46477/99, stav 86, ECHR 2002-II).

14. S obzirom da je postupak izviđaja još uvijek u toku pitanje, koje u tom smislu treba procijeniti je da li su nadležni pravosudni organi, kao zaštitnici zakona za zaštitu života, postupali sa primjerenom marljivošću i brzinom (vidjeti Mučibabić protiv Srbije, br. 34661/07, stav 132, 12.jul 2016.)⁴.

15. Naime, u predmetima koji se tiču člana 2 a u vezi sa postupcima koji su pokrenuti da bi se rasvijetlile okolnosti smrti pojedinca, dužina trajanja postupka je snažan pokazatelj da su postupci imali nedostatke do mjere ustanovljavanja povreda procesnih obaveza tužene države na osnovu Konvencije, osim ako država ne

³ Krivični zakonik Crne Gore, čl.290,292

⁴ Randelović i drugi protiv Crne Gore (predstavka broj 66641/10) stav 123

pruži veoma uvjerljive i vjerovatne razloge da opravda takav tok postupka (vidjeti Mučibačić, gore navedena, stav 135)⁵.

16. Zaštitnik konstatuje da je od kritičnog događaja prošlo 4 godine i četiri mjeseca, te da je postupak po prijavi još uvijek u toku pred osnovnim državnim tužilaštvom. Iz izjašnjenja tužilaštva proizilazi da je naznačeni vremenski period protekao u izvršenju relativno malog brojna procesnih radnji sa ograničenim brojem lica koje je bilo potrebno identifikovati i pozvati radi saslušanja, te da nakon isto toliko vremena u izjašnjenju se konstatuje da će se „nakon eventualnog pribavljanja određene dokumentacije i eventualnog sprovođenja određenih vještačenja“ donijeti tužilačka odluka.

17. Prihvatljiva je teza o tome da predmeti koji se odnose na slučajeve nesavjesnog liječenja mogu imati određenu karakteristiku kompleksnosti. Međutim, mjere i radnje iz nadležnosti tužilaštva nijesu bile takve prirode da zahtijevaju samo stručni nalaz i mišljenje u pogledu inkriminisanog događaja, primarno sa medicinskog stanovišta, već i one procesne radnje usmjerene na identifikaciju lica koja su bila prisutna u vrijeme spornog događaja ili imala saznanja o istom i mogla dati iskaz u pogledu činjenica bitnih za vođenje postupka. To nadalje znači da takve okolnosti ne mogu opravdati dužinu trajanja ove istrage, a posebno ne pri činjenici da se iz iskaza tužilaštva ne može zaključiti koje je to vrijeme u kojem će se edventualno okončati izviđajne radnje i odlučiti u pogledu ishoda istrage⁶, čime se produžuje stanje neizvjesnost⁷. Zaštitnik smatra da je u naznačenom periodu izostalo aktivno postupanje tužilaštva, budući da tužilaštvo očigledno nije preduzimalo mjere i radnje u razumnim rokovima, pa Zaštitnik, u smislu gore navednog ocjenjuje da se takvo nepostupanje apsolutno ne može smatrati usklađenim sa procesno-pravnim aspektom čl. 2 Konvencije.

Iz tog razloga Zaštitnik nalazi da je došlo do povrede prava, jer postupak nije vođen u skladu sa zahtjevima brzine i efikasnosti. Ovo se posebno mora uzeti u obzir pri činjenici da postoji sumnja na okolnost da je život pacijentkinje svjesno ugrožen uskraćivanjem pristupa hitnom tretmanu koji bi spasio njezin život⁸.

18. Takođe, Zaštitnik zaključuje da se iz postupaka i radnji Komisije za kontrolu kvaliteta pruženih zdravstvenih usluga, a shodno njihovim nalazima, može izvesti zaključak o tome u kom pravcu je potrebno usmjeriti procesne radnje, zbog čega bi se eventualne opstrukcije i odugovlačenje istrage kad je u pitanju uloga medicinskih tijela između ovih i tužilaštva mogla okarakterisati kao nepotrebno duga i nesaglasna sa standardima koje je ustanovio Evropski sud za ljudska prava (vidjeti predmet *Eugenia Lazar protiv Rumunije*, presuda od 16.februara, 2010.godine, st. 81 – 85). Tome u prilog i činjenica da je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti utvrđivanje uzroka smrti definisano kao prioritetna mjera zdravstvene zaštite (čl.16, st 2, tač.15 Zakona).

19. Konačno, kada je u pitanju transparentnost i princip učešća najbližih srodnika, Zaštitnik nalazi da iz navoda podnosioca pritužbe slijedi da nije postojala saradnja sa porodicom preminulog lica u pogledu informisanosti o toku istrage, te da u dugom vremenskom periodu nijesu bili u prilici da dobiju informacije o toku postupka, a još manje o napretku istrage. To je u suprotnosti sa praksom Evropskog suda za ljudska prava⁹, bez obzira što to pravo nije apsolutnog karaktera. Ovo tim prije što to nije osporeno u izjašnjenju tužilaštva i što je preminula i njena porodica iz posebno ranjive grupe, što traži dodatno senzibilan pristup u zaštiti ovog dijela procesnog aspekta čl.2.

20. Međutim, Zaštitnik ukazuje da tužilaštvo ostaje u obavezi, da u daljem toku postupka, ažurno, u skladu sa relevantnom praksom Evropskog suda za ljudska prava uloži napor da se predmetni događaj do kraja istraži, a posebno cijeneći okolnost da se radi o ranjivoj grupi, oštećenoj kao ženi i pripadnici romske nacionalnosti.

⁵ Ibid, st.130

⁶ Byrzykowski protiv Poljske, presuda od 27.juna, 20056.godine, stav 115

⁷ ESLJP, Vodič kroz član 2. Konvencije – Pravo na život, str.30, st.134

⁸ Mehmet Şentürk i Bekir Şentürk protiv Turske, presuda od 9.aprila, 2013, st.81

⁹ Mezhiyeva protiv Rusije, presuda od 16.aprila.2015, st.75

21. Saglasno čl. 33 Zakona o zaštitniku/ci kojim je propisano da Zaštitnik/ca može, u postupku ispitivanja pritužbe, uputiti podnosioca/podnositeljku da iskoristi druga pravna sredstva za otklanjanje povrede na koju ukazuje, ukoliko smatra da se povreda može otkloniti samo tim sredstvima ili bi otklanjanje povrede bilo efikasnije, podnosilac pritužbe se u daljem toku postupka upućuje na pravo i mogućnost podnošenja ustavne žalbe, Ustavnom sudu Crne Gore, u skladu sa pravilima odredbi čl.68, 69 i 72 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, kao i na pravo i mogućnost podnošenja pritužbe Tužilačkom savjetu Crne Gore, saglasno odredbi čl. 37 st.1tač.10 Zakona o državnom tužilaštvu. Takođe, upućuje se podnosilac pritužbe, na pravo uvida u spise predmeta ,u skladu sa odredbom čl. 203 i 203a Zakonika o krivičnom postupku.

Saglasno svemu navedenom,kao i činjenice da je institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori ustanovljena u cilju zaštite i unaprijeđenja ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonom, ratifikovanim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava i u cilju jačanja vladavine prava, a pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti, dajemo sljedeću

P R E P O R U K U

Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici da :

- bez daljeg odlaganja, u predmetu Ktn br.354/19 preduzme procesne mjere i radnje radi postupanja i donošenja odluke po krivičnoj prijavi od 27.11.2019. godine i da o postupanju i ishodu postupka po krivičnoj prijavi obavijesti predstavnika oštećene porodice XX;

-Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je dužno je da u roku od 30 dana od dana prijema ovog mišljenja dostavi izvještaj Zaštitniku o preduzetim radnjama i mjerama na izvršenju preporuke.

ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
mr Siniša Bjeković